

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету економіки і управління

Віталій КАРПЕНКО

Підпис

Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

06 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Теорія економічного аналізу

Назва дисципліни

Призначення Робочої програми Для освітніх програм різних спеціальностей

Рівень вищої освіти – Перший (бакалаврський)

Мова навчання – українська

Обсяг дисципліни – 4 кредитів ЄКТС

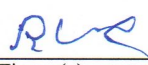
Статус дисципліни: вибіркова

Факультет – Економіки і управління

Кафедра – Обліку, аудиту та оподаткування

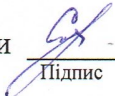
Форма здобуття освіти	Обсяг дисципліни		Кількість годин						Форма семестрового контролю
			Аудиторні заняття					Самостійна робота (в т.ч. ІРС)	Залік
	Кредити ЄКТС	Години	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття		
Д	4	120	50	16		34		70	+
Дс	4	120	50	16		34		70	+
З	4	120	12	4		8		108	+
Зс	4	120	12	4		8		108	+

Робоча програма складена на основі освітніх програм підготовки бакалавра та стандарту вищої освіти спеціальності.

Робоча програма складена
Підпис(и) автора(ів)

канд. екон. наук, доц. Руслан ЦЕБЕНЬ
Ступінь, учене звання, Ім'я, ПРІЗВИЩЕ автора(ів)

Схвалена на засіданні кафедри обліку, аудиту та оподаткування

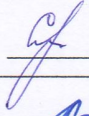
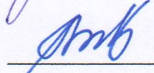
Протокол від 16 червня 2025 № 12. Зав. кафедри Лариса СКОРОБОГАТА
Підпис Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою факультету економіки і управління
Протокол від 24.червня 2025 № 36/25

Голова вченої ради факультету
Підпис

Віталій КАРПЕНКО
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

2 ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Посада	Назва факультету	Підпис	Ініціали, прізвище
Завідувач кафедри обліку, аудиту та оподаткування, канд. екон. наук, доц.	Факультет економіки і управління		Лариса СКОРОБОГАТА
Гарант освітньо-професійної програми, канд. екон. наук, доц.	Факультет економіки і управління		Наталія ПОНОМАРЬОВА
Декан	Факультет економіки і управління		Віталій КАРПЕНКО

3 ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Дисципліна «Теорія економічного аналізу» є вибірковою дисципліною фахової підготовки і займає провідне місце у підготовці здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Вивчення студентами навчальної дисципліни «Теорія економічного аналізу» дозволить їм розуміти сутність та умови застосування системи показників, методів і прийомів аналізу обліково-економічної інформації, здійснювати ефективний та швидкий пошук резервів підвищення ефективності виробництва, використання ресурсів та посилення фінансового стану підприємства.

Вивчення дисципліни повинно сприяти розвитку аналітичного мислення, розширенню пізнавальних можливостей студентів, активізації їх самостійної навчальної та професійної діяльності.

Мета дисципліни. Надання знань про наукові основи економічного аналізу та методи обробки інформації про соціально-економічні явища та процеси.

Предмет дисципліни. Система методів і способів аналізу найважливіших показників виробничо-фінансової діяльності суб'єктів господарювання.

Завдання дисципліни. Надати студентам знання і практичні навички аналітичного підходу до читання економічної інформації, здійснення аналізу господарської діяльності підприємств, залучення до аналізу економіко-математичних методів, складання прогнозів розвитку соціально-економічних явищ.

Результати навчання. Після вивчення дисципліни здобувач має: *володіти* професійною термінологією та основними поняттями про способи і методи економічного аналізу; *пояснювати* ключові показники діяльності суб'єкта господарювання, їх взаємозв'язки і взаємозалежності; *проводити* дослідження змін економічних явищ і процесів на багатокритеріальній основі; *формулювати* об'єктивні висновки та пропозиції за результатами проведених досліджень; *виявляти* найменш трудомісткі засоби й методи для вивчення кожної ситуації або проблеми з економіки; *завершувати* аналіз ситуацій розробкою проекту управлінського рішення.

4 Структура залікових кредитів дисципліни

Назва розділу (теми)	Кількість годин, відведених на:					
	Денна форма			Заочна форма		
	лекції	практичні заняття	СРС	лекції	практичні заняття	СРС
Тема 1. Зміст, предмет та задачі економічного аналізу. Основні термінологічні поняття.	2	2	6	2	2	8
Тема 2. Види економічного аналізу, його організація та інформаційне забезпечення	2	4	8			12
Тема 3. Метод економічного аналізу та прийоми обробки економічної інформації	2	4	8		2	12
Тема 4. Основні типи факторних детермінованих моделей. Способи елімінування у факторному аналізі	2	6	12			20
Тема 5. Математичні способи факторного аналізу	2	6	12	2	2	20
Тема 6. Кореляційний аналіз залежності економічних показників	2	4	8			12
Тема 7. Аналіз резервів підвищення ефективності господарської діяльності	2	4	8		2	12
Тема 8. Використання евристичних методів в економічному аналізі	2	4	8			12
Разом:	16	34	70	4	8	108

5 Програма навчальної дисципліни

5.1 Зміст лекційного курсу

Номер лекції	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кількість годин
1	Тема 1. Зміст, предмет та задачі економічного аналізу. Основні термінологічні. Суть і значення економічного аналізу. Предмет та завдання економічного аналізу. Принципи економічного аналізу. Основні категорії економічного аналізу. Зв'язок економічного аналізу з іншими науками. Літ.: [1, с. 10-48; с. с. 7-22]	2
2	Тема 2. Види економічного аналізу, його організація та економічне забезпечення. Основні види економічного аналізу та їх класифікація. Інформаційне забезпечення економічного аналізу. Організація економічного аналізу Літ.: [2, с.41-50; 4, с.13-14]	2
3	Тема 3. Метод економічного аналізу та прийоми обробки економічної інформації. Метод економічного аналізу. Методи обробки економічної інформації. Літ.: [1, с. 98-137; 2, с. 58-95]	2
4	Тема 4. Основні типи факторних детермінованих моделей. Способи елімінування у факторному аналізі. Основні типи факторних детермінованих моделей. Способи елімінування у факторному аналізі. Літ.: [1, с. 144-178, 2-9]	2
5	Тема 5. Математичні способи факторного аналізу. Інтегральний спосіб. Метод логарифмування. Літ.: [1, с. 151-258]	2
6	Тема 6. Кореляційний аналіз залежності економічних показників. Парна кореляція. Множинна кореляція Літ.: [4, с. 71-78]	2
7	Тема 7. Аналіз підвищення ефективності господарської діяльності. Поняття і класифікація резервів господарювання. Методика розрахунку та обґрунтування розміру резервів. Аналіз спеціалізації (галузевої структури) підприємства. Аналіз інтенсивності виробництва. Аналіз показників ліквідності і платоспроможності. Комплексна порівняльна оцінка господарювання. Літ.: [2, с. 123-131, 4, с.84-91]	2
8	Тема 8. Використання евристичних методів в економічному аналізі. Сутність, призначення та види евристичних методів. Особливості застосування евристичних методів в економічному аналізі Літ.: [1, с. 320-378]	2
Разом:		16

Перелік оглядових лекцій для студентів заочної форми здобуття освіти

Номер лекції	Тема лекції	Кількість годин
1	Зміст, предмет та задачі економічного аналізу. Види економічного аналізу, його організація та економічне забезпечення. Метод економічного аналізу та прийоми обробки економічної інформації. Факторний аналіз детермінованих моделей залежності економічних показників. Літ.: [1-4]	2

2	Математичні способи факторного аналізу. Кореляційний аналіз залежності економічних показників. Аналіз підвищення ефективності господарської діяльності . Використання евристичних методів в економічному аналізі. Літ.: [1-4]	2
Разом:		4

5.2 Зміст практичних занять

Перелік практичних занять для студентів денної форми здобуття освіти

№ практичного заняття	Тема практичного заняття	Кількість годин
1	Зміст, предмет та задачі економічного аналізу. Основні термінологічні поняття. Літ.: [1, с. 10-48; с. с. 7-22]	2
2	Види економічного аналізу, його організація та економічне забезпечення Літ.: [2, с.41-50; 4, с.13-14]	2
3	Види економічного аналізу, його організація та економічне забезпечення Літ.: [2, с.41-50; 4, с.13-14]	2
4	Метод економічного аналізу та прийоми обробки економічної інформації. Літ.: [1, с. 98-137; 2, с. 58-95]	2
5	Метод економічного аналізу та прийоми обробки економічної інформації. Літ.: [1, с. 98-137; 2, с. 58-95]	2
6	Основні типи факторних детермінованих моделей. Способи елімінування у факторному аналізі. Літ.: [1, с. 144-178, 2-9]	2
7	Основні типи факторних детермінованих моделей. Способи елімінування у факторному аналізі. Літ.: [1, с. 144-178, 2-9]	2
8	Основні типи факторних детермінованих моделей. Способи елімінування у факторному аналізі. Літ.: [1, с. 144-178, 2-9]	2
9	Математичні способи факторного аналізу. Літ.: [1, с. 151-258]	2
10	Математичні способи факторного аналізу. Літ.: [1, с. 151-258]	2
11	Математичні способи факторного аналізу. Літ.: [1, с. 151-258]	2
12	Кореляційний аналіз залежності економічних показників. Літ.: [1, с. 54-57, 69-83, 2-6]	2
13	Кореляційний аналіз залежності економічних показників. Літ.: [14]	2
14	Аналіз підвищення ефективності господарської діяльності. Літ.: [2, с. 123-131, 4, с.84-91]	2
15	Аналіз підвищення ефективності господарської діяльності. Літ.: [2, с. 123-131, 4, с.84-91]	2
16	Використання евристичних методів лінійного в економічному аналізі.	2

	Літ.: [1, с. 320-378]	
17	Використання евристичних методів в економічному аналізі. Літ.: [1, с. 320-378]	2
Разом:		34

Перелік практичних занять для студентів заочної форми здобуття освіти

№ з/п	Тема практичного заняття	Кількість годин
1	Зміст, предмет та задачі економічного аналізу. Літ.: [1-4]	2
2	Метод економічного аналізу та прийоми обробки економічної інформації Літ.: [1-4]	2
3	Математичні способи факторного аналізу. Літ.: [1-4]	2
4	Використання евристичних методів в економічному аналізі Літ.: [1-4]	2
Разом:		8

5.3 Зміст самостійної (у т.ч. індивідуальної) роботи

Самостійна робота студентів усіх форм здобуття освіти полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу з відповідних джерел інформації, підготовці до практичних занять, виконанні індивідуальних завдань, тестування з теоретичного матеріалу тощо. Студенти заочної форми здобуття освіти виконують ще й контрольну роботу. Вимоги до її виконання та варіанти визначаються методичними рекомендаціями до виконання контрольних робіт, які кожний здобувач вищої освіти отримує у викладача у період настановної сесії. Крім цього до послуг студентів сторінка навчальної дисципліни у Модульному середовищі для навчання, де розміщені Робоча програма дисципліни та необхідні документи з її навчально-методичного забезпечення.

Зміст самостійної роботи студентів денної форми здобуття освіти

Номер тижня	Вид самостійної роботи	Кількість годин
1	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т1, підготовка до практичного заняття.	6
2	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т2, підготовка до практичного заняття.	4
3	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т2, підготовка до практичного заняття.	4
4	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т3, підготовка до практичного заняття.	4
5	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т3, підготовка до практичного заняття..	4
6	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т4, підготовка до практичного заняття. Підготовка до тестового контролю з тем 1-4.	4
7	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т4, підготовка до практичного заняття. Підготовка до тестового контролю з тем 1-5.	4
8	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т4, підготовка до практичного заняття. Підготовка до тестового контролю з тем 1-5. Вибір теми ІДЗ.	4
9	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т5, підготовка до практичного заняття. Виконання ІДЗ.	4

10	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т5, підготовка до практичного заняття. Виконання ІДЗ.	4
11	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т5, підготовка до практичного заняття. Виконання ІДЗ.	4
12	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т6, підготовка до практичного заняття. Виконання ІДЗ.	4
13	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т6, підготовка до практичного заняття. Виконання ІДЗ.	4
14	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т7, підготовка до практичного заняття. Виконання ІДЗ.	4
15	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т7, підготовка до практичного заняття. Виконання ІДЗ.	4
16	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т8, підготовка до практичного заняття. Підготовка до тестового контролю з тем 5-8. Здача ІДЗ	4
17	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т8, підготовка до практичного заняття. Підготовка до тестового контролю з тем 5-8.	4
Разом:		70

На самостійне опрацювання студентів виносяться визначені у методичних рекомендаціях до практичних занять та самостійної роботи питання з кожної теми. Керівництво самостійною роботою та контроль за виконанням індивідуального завдання здійснюється викладачем згідно з розкладом консультацій у позаурочний час.

Вимоги до виконання контрольної роботи (для студентів заочної форми здобуття освіти) та індивідуального домашнього завдання (для студентів денної форми здобуття освіти) викладені в Модульному середовищі для навчання на сторінці навчальної дисципліни.

6 Технології та методи навчання

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних технологій, зокрема: лекції (з використанням методів проблемного навчання і візуалізації); практичні заняття (бесіда, демонстрування, спостереження, з використанням кейсів, розв'язування задач, презентацій), самостійна робота (індивідуальне домашнє завдання, опрацювання теоретичного матеріалу).

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних технологій та методів навчання, зокрема: методи навчання за джерелом передачі і сприймання інформації (словесні (пояснення, дискусія, консультування), практичні (інструктування, розв'язування ситуаційних задач), наочні (демонстрування, ілюстрування, спостереження); за логікою передачі і сприймання навчальної інформації; за рівнем самостійності пізнавальної діяльності (методи проблемного викладу, частково пошукові, дослідницькі); методи стимулювання і мотивації учіння, інтерактивні; метод аналізу конкретних ситуацій (case-study) з використанням технологій візуалізації, інформаційно-комунікаційних та технології дистанційного навчання (сервіс для проведення онлайн конференцій Zoom, Модульне середовище для навчання тощо).

7 Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком освітнього процесу.

При цьому використовуються такі методи поточного контролю:

- усне опитування;
- тестовий контроль теоретичного матеріалу;
- оцінювання результатів роботи на практичних заняттях (розв'язування задач, участь у

обговоренні ситуацій, самостійні роботи);

– оцінювання результатів виконання індивідуального домашнього завдання.

При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати як поточного контролю, так і підсумкового контролю, який проводиться з усього матеріалу дисципліни за білетами, попередньо розробленими і затвердженими на засіданні кафедри. Здобувач вищої освіти, який набрав з будь-якого виду навчальної роботи, суму балів нижчу за 60 відсотків від максимального балу, не допускається до семестрового контролю, поки не виконає обсяг роботи, передбачений Робочою програмою. Здобувач вищої освіти, який набрав позитивний середньозважений бал (60 відсотків і більше від максимального балу) з усіх видів поточного контролю і не склав іспит, вважається таким, який має академічну заборгованість. Ліквідація академічної заборгованості із семестрового контролю здійснюється у період екзаменаційної сесії або за графіком, встановленим деканатом відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ».

8 Політика дисципліни

Політика навчальної дисципліни загалом визначається системою вимог до здобувача вищої освіти, що передбачені чинними положеннями Університету про організацію і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу. Зокрема, проходження інструктажу з техніки безпеки; відвідування занять з дисципліни є обов'язковим. За об'єктивних причин (підтверджених документально) теоретичне навчання за погодженням із лектором може відбуватись в індивідуальному режимі. Успішне опанування дисципліни і формування фахових компетентностей і програмних результатів навчання передбачає необхідність підготовки до практичних занять (вивчення теоретичного матеріалу з теми, активно працювати на занятті, розв'язувати задачі, брати участь у дискусіях щодо прийнятих рішень при виконанні здобувачами задач).

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт у встановлені терміни, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни. Пропущене практичне заняття здобувач зобов'язаний відпрацювати у встановлений викладачем термін, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичних занять у семестрі.

Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється за результатами опитування під час практичних занять, тестування й виконання індивідуального домашнього завдання. Виконання індивідуального завдання завершується його здачею на перевірку у терміни, встановлені графіком самостійної роботи. У якості ІДЗ здобувач може підготувати реферат або тези доповіді на конференцію за однією з тем навчальної дисципліни при дотриманні узгоджених з викладачем термінів його виконання.

Здобувач вищої освіти, виконуючи самостійну роботу з дисципліни, має дотримуватися політики доброчесності (заборонені списування, підказки, плагіат, використання штучного інтелекту (без вірного цитування)). У разі порушення політики академічної доброчесності в будь-яких видах навчальної роботи здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і має повторно виконати завдання з відповідної теми (виду роботи), що передбачені робочою програмою. Будь-які форми порушення академічної доброчесності під час вивчення навчальної дисципліни не допускаються та не толеруються.

У межах вивчення навчальної дисципліни здобувачам вищої освіти передбачено визнання і зарахування результатів навчання, набутих шляхом неформальної освіти, що розміщені на доступних платформах (<https://7eminar.ua/>, <https://seminar.expertus.com.ua/>, <https://sys2biz.com.ua/seminars/>, <https://finacademy.net/ua/webinars/>), які сприяють формуванню компетентностей і поглибленню результатів навчання, визначених робочою програмою дисципліни, або забезпечують вивчення відповідної теми та/або виду робіт з програми навчальної дисципліни (детальніше у Положенні про порядок визнання та зарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ).

9 Оцінювання результатів навчання студентів у семестрі

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до

«Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». При поточному оцінюванні виконаної здобувачем роботи з кожної структурної одиниці і отриманих ним результатів викладач виставляє йому певну кількість балів із призначених робочою програмою для цього виду роботи. При цьому кожна структурна одиниця (робота) може бути зарахована, якщо здобувач набрав не менше 60 відсотків (мінімальний рівень для позитивної оцінки) від максимально можливої суми балів, призначеної структурній одиниці.

Отриманий здобувачем бал за зарахований вид навчальної роботи (структурну одиницю) після її оцінювання викладач виставляє в електронному журналі обліку успішності здобувачів вищої освіти. При оцінюванні результатів навчання здобувачів вищої освіти з будь-якого виду навчальної роботи (структурної одиниці) рекомендується використовувати наведені нижче узагальнені критерії:

Семестрова підсумкова оцінка розраховується в автоматизованому режимі в інформаційній підсистемі «Електронний журнал» (ІС «Електронний університет») і відповідно до накопиченої суми балів визначається оцінка за інституційною шкалою та шкалою ЄКТС (див. таблицю Співвідношення...), яка заноситься в екзаменаційну відомість, а також до Індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти.

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів *денної* форми здобуття освіти

Аудиторна робота								Контрольні заходи		Самостійна робота	Семестровий контроль	Разом
Практичні заняття (мінімум – 8 контрольних точок)								Тестовий контроль:		ІДЗ*	Залік	Сума балів
1	2	3	4	5	6	7	8	T*1-5	T6-15			
Кількість балів за вид навчальної роботи (мінімум-максимум)												60-100**
5-7	5-7	5-7	5-7	5-7	5-7	5-7	5-7	6-10	6-10	8-24		
40-56								12-20		8-24		

Примітка: *ІДЗ – індивідуальне домашнє завдання; Т* – тема навчальної дисципліни;

**За набрану з будь-якого виду навчальної роботи з дисципліни кількість балів, нижче встановленого мінімуму, здобувач отримує незадовільну оцінку і має її перездати у встановлений викладачем (деканом) термін. Інституційна оцінка встановлюється відповідно до таблиці «Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС».

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів *заочної* форми здобуття освіти

Аудиторна робота		Самостійна, індивідуальна робота				Семестровий контроль	Разом
							Сума балів
Практичне заняття		Контрольна робота		Тестовий контроль		Залік	
1-2	3-4	Якість виконання	Захист роботи	T1-5	T6-15		
Кількість балів за кожний вид навчальної роботи (мінімум-максимум)							
12-20	12-20	12-20	12-20	6-10	6-10		60-100
24-40		24-40		12-20			

Оцінювання якості виконання контрольної роботи студентами заочної форми здобуття освіти

Контрольна робота передбачає виконання двох завдань – одне теоретичне і одне – практичне (вирішення задачі). Кількість завдань у контрольній роботі залежно від особливостей дисципліни визначає кафедра. Зміст завдань наведено в методичних рекомендаціях до виконання контрольної роботи. При оцінюванні контрольної роботи враховуються якості її виконання та захист, кожен з цих показників оцінюються максимально: теоретичне завдання – 20 балами, практичне завдання 20 балами, загальна максимальна сума балів становить 40. Критерії оцінювання контрольної роботи:

Таблиця – Розподіл балів між завданнями контрольної роботи здобувача вищої освіти

Види завдань	Для кожного окремого виду завдань		
	Мінімальний (достатній) бал	Потенційні позитивні бали* (середній бал)	Максимальний (високий) бал
Теоретичне питання № 1	12	16	20
Практичне завдання	12	16	20
Всього балів	24		40

Примітка. *Позитивний бал за контрольну роботу, відмінний від мінімального (24 бали) та максимального (40 балів), знаходиться в межах 25-39 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) контрольної роботи.

Кожне завдання контрольної роботи здобувача вищої освіти оцінюється з використанням нижченаведених у таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (щодо визначення достатнього, середнього та високого рівня досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей).

Оцінювання на практичних заняттях

Оцінка, яка виставляється за практичне заняття, складається з таких елементів: усне опитування студентів на знання теоретичного матеріалу з теми; вільне володіння студентом спеціальною термінологією і уміння професійно обґрунтувати прийняті рішення при розв’язуванні задач; результати самостійних робіт.

При оцінюванні результатів навчання здобувачів вищої освіти на практичних заняттях викладач користується наведеними нижче критеріями:

Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти

Оцінка та рівень досягнення здобувачем запланованих результатів навчання та сформованих компетентностей	Узагальнений зміст критерія оцінювання
Відмінно (високий)	Здобувач вищої освіти глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов’язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає логічний виклад відповіді мовою викладання (в усній або у письмовій формі), демонструє якісне оформлення завдань, вміє розраховувати показники, аналізувати їх на помилки та виправляти їх. Здобувач не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки, демонструє практичні навички з вирішення фахових завдань. При відповіді допустив дві–три несуттєві <i>помилки</i> .
Добре (середній)	Здобувач вищої освіти виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання правил, закономірностей тощо. Відповідь здобувача вищої освіти будується на основі самостійного мислення. Здобувач вищої освіти у відповіді допустив дві–три <i>несуттєві помилки</i> .
Задовільно (достатній)	Здобувач вищої освіти виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь здобувача вищої освіти будується на рівні репродуктивного мислення, здобувач вищої освіти має слабкі знання структури навчальної дисципліни, допускає неточності і <i>суттєві помилки</i> у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим, набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє

	знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно (недостатній)	Здобувач вищої освіти виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється здобувачеві вищої освіти, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення навчальної дисципліни.

ІДЗ здобувача вищої освіти оцінюється аналогічно з використанням вищенаведених у таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (мінімальний позитивний бал – 8 балів, максимальний – 24 балів). При підготовці тез доповідей на конференцію у якості ІДЗ здобувач вищої освіти отримує максимальний бал (10) за його виконання.

Оцінювання результатів тестового контролю

Кожен з двох тестів, передбачених робочою програмою, складається із 25 тестових завдань. Максимальна сума балів, яку може набрати студент за результатами тестування, складає 10.

Відповідно до таблиці структурування видів робіт за тематичний контроль здобувач залежно від кількості правильних відповідей може отримати від 6 до 10 балів:

Таблиця – Розподіл балів в залежності від наданих правильних відповідей на тестові завдання

Кількість правильних відповідей	1–13	14–16	17–22	23–25
Відсоток правильних відповідей	0-59	60-74	75-89	90-100
Кількість балів	-	6	8	10

На тестування відводиться 25 хвилин. Правильні відповіді студент записує у талоні відповідей. Студент може також пройти тестування і в онлайн режимі у Модульному середовищі для навчання на сторінці навчальної дисципліни. Тестування здобувачів вищої освіти у Модульному середовищі для навчання автоматично оцінюються за критеріями, наведеними у таблиці вище.

При отриманні негативної оцінки тест слід перездати до терміну наступного контролю.

Підсумкова семестрова оцінка

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС визначається в автоматизованому режимі після внесення викладачем результатів оцінювання з усіх видів робіт до електронного журналу. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС у наведеній вище таблиці.

У разі, якщо здобувач вищої освіти виявив рівень знань, що нижчий ніж 60 відсотків від максимальної кількості балів, встановленої Робочою програмою для цієї структурної одиниці, завдання не зараховується. У такому випадку студент має повторно опрацювати зміст завдання, усунути помилки та здати на перевірку.

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС визначається в автоматизованому режимі після внесення викладачем результатів оцінювання у балах з усіх видів навчальної роботи до електронного журналу. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС наведені нижче у таблиці «Співвідношення».

Семестровий залік виставляється на останньому занятті за умови якщо загальна сума балів, яку накопичив здобувач з дисципліни (іншого освітнього компонента) за результатами **поточного** контролю, знаходиться у межах від 60 до 100 балів. При цьому за інституційною шкалою ставиться оцінка «**зараховано**», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом сумі балів відповідно до таблиці Співвідношення. Присутність здобувача у цьому випадку не є обов'язковою. Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів заочної форми здобуття освіти представлено в таблиці нижче.

Таблиця – Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Рейтингова шкала балів	Інституційна шкала (Опис рівня досягнення здобувачем вищої освіти запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни)	
		Залік	Іспит/диференційований залік
A	90-100	Зараховано	<i>Відмінно/Excellent</i> – високий рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни, що свідчить про безумовну готовність здобувача до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
B	83-89		<i>Добре/Good</i> – середній (максимально достатній) рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
C	73-82		
D	66-72		
E	60-65		
FX	40-59	Незараховано	<i>Незадовільно/Fail</i> – Низка запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни відсутня. Рівень набутих результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
F	0-39		<i>Незадовільно/Fail</i> – Результати навчання відсутні

11. Питання для самоконтролю результатів навчання

1. За якими ознаками класифікують економічний аналіз?
2. Класифікація економічного аналізу за ознакою часу.
3. Класифікація економічного аналізу за напрямками управління.
4. Класифікація економічного аналізу за методикою визначення об'єктів.
5. Класифікація економічного аналізу за ступенем охоплення об'єктів.
6. Класифікація економічного аналізу за змістом програми аналізу.
7. Зв'язок економічного аналізу з економічною теорією та галузевими економіками.
8. Зв'язок економічного аналізу з бухгалтерським обліком та аудитом.
9. Зв'язок економічного аналізу з плануванням та управлінням виробництвом.
10. Зв'язок економічного аналізу з статистикою та математикою.
11. Яку роль відіграють в економічному аналізі знання в галузі техніки та технології?
12. Які вимоги ставляться до організації аналітичної роботи на підприємствах?
13. Основні етапи аналітичної роботи.
14. Які вимоги ставляться до інформаційних матеріалів?
15. Класифікація інформаційних матеріалів.
16. Що є методологічною основою економічного аналізу?
17. Що розуміють під методом економічного аналізу?
18. Які особливості методу економічного аналізу?
19. Чим відрізняється метод економічного аналізу від його методики?
20. Які технічні прийоми обробки економічної інформації використовуються в економічному аналізі?
21. В чому полягає суть методу порівняння?
22. Як в економічному аналізі вирішується проблема порівнюваності показників?
23. Що таке середні та відносні величини? Які їх види використовуються в економічному аналізі?
24. Які види групувань використовуються в економічному аналізі?
25. Порядок використання табличного та графічного способів. Які види діаграм та графіків використовуються в економічному аналізі?

26. Балансовий та сальдовий методи в економічному аналізі.
27. В чому полягає суть прийому елімінування? В яких способах факторного аналізу він застосовується?
28. Метод ланцюгових підстановок: суть, алгоритм розрахунку, переваги та недоліки.
29. Метод абсолютних різниць: суть, алгоритм розрахунку, переваги та недоліки.
30. Метод різниць відносних показників: суть, алгоритм розрахунку, переваги та недоліки.
31. Індексний метод: суть, алгоритм розрахунку, переваги та недоліки.
32. В чому полягає суть інтегрального методу факторного аналізу? Його переваги та недоліки.
33. Які математичні способи факторного аналізу можете назвати?
34. Метод логарифмування: алгоритм розрахунку, переваги та недоліки.
35. Суть методу пропорційного ділення, його переваги та недоліки.
36. Порядок проведення розрахунку значимості фактора в прирості узагальнюючого показника.
37. Види та правила побудови рядів динаміки
38. Основні характеристики рядів динаміки
39. Середні показники динаміки
40. Основні прийоми аналізу рядів динаміки
41. Вимірювання сезонних коливань
42. Що вивчає кореляційний аналіз?
43. Які необхідні умови використання кореляційного аналізу?
44. Що таке "парна кореляція"?
45. Що таке "кореляційне поле"?
46. Які лінії регресії використовуються в кореляційному аналізі?
47. Як вимірюється щільність зв'язку в кореляційному аналізі?
48. Коефіцієнт детермінації та його економічна сутність.
49. Множинна кореляція та її застосування в економічному аналізі.
50. В чому полягає сутність методу лінійного програмування?

12 Навчально-методичне забезпечення

Освітній процес з дисципліни «Теорія економічного аналізу» забезпечений необхідними навчально-методичними матеріалами, що розміщені в Модульному середовищі для навчання MOODLE:

1. Курс «Теорія економічного аналізу». <https://msn.khmn.u.edu.ua/course/view.php?id=4641>
2. Методичні вказівки до практичних занять здобувачів вищої освіти денної форми навчання з дисципліни «Теорія економічного аналізу». URL: <https://surl.lt/hrswnb>
3. Методичні вказівки до практичних занять та контрольної роботи для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання з дисципліни «Теорія економічного аналізу». URL: <https://surl.li/npyxtx>

13 Матеріально-технічне та програмне забезпечення дисципліни (за потреби)

Інформаційна та комп'ютерна підтримка: ПК, планшет, смартфон або інший мобільний пристрій, проектор. Програмне забезпечення: програми Microsoft Office або аналогічні, доступ до мережі Інтернет, робота з презентаціями.

Вивчення навчальної дисципліни не потребує використання спеціального програмного прикладного забезпечення, крім загальноновживаних програм і операційних систем.

14. Рекомендована література:

Основна

1. Кулик А. В. Теорія економічного аналізу: навч. посіб. / А. В. Кулик. — К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2018. - 452с U RL: <https://surl.lj/ieubtl>
2. Гайбура Ю.А. Теорія економічного аналізу : навч.-метод. посіб. / Ю.А. Гайбура. — Кам'янець-Подільський : ЗВО «ПДУ», 2024. — 212 с. URL: <https://surl.li/zjvpko>
3. Ярова В.В. Теорія економічного аналізу: навч. посібник / В.В. Ярова, В.О. Велієва. — Харків. ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. 2021. 115 с.. URL: <https://surl.li/vfyxws>
4. Волкова Н.А. Економічний аналіз: Навч. посібник / Н.А. Волкова, Н.Е. Подвальна, К.Д. Семенова. — Одеса: ППЦ «Белка». 2020. 240 с. URL: <https://surl.li/budvcd>

Додаткова

5. Економічний аналіз: Навч. Посіб../ За ред. Чумаченко М.Г. — К.: КНЕУ, 2003. — 556 с.
6. Економічний аналіз: Практикум/ За ред. Проф.. Є.В. Мниха. — Київ: Центр навчальної літератури, 2005. —432 с.
7. Івахненко В. М., Горбатов М.І. Курс економічного аналізу: Навч. –метод. посіб. для самост.вивч. дисц. — Вид. 3-тє, без змін. - К.: КНЕУ, 2006. — 302 с.
8. Наконечна Г.Ф., Магдійчук П.О. Теорія економічного аналізу: навчальний посібник. — Хмельницький ХДУ, 2004 – 200 с.
9. Бутинець Ф. Ф. Мних Є.В., Олійник О. В. Економічний аналіз. Практикум: Навч. посібник. — Житомир: ЖІТІ, 2000. —416 с.
10. Економічний аналіз: Навч. Посіб../ За ред. Чумаченко М.Г. — К.: КНЕУ, 2003. — 556 с.
11. Івахненко В. М. Курс економічного аналізу: Навч. посібник. - К.: Знання-Прес, 2000. - 207 с.
12. Іващенко В. І., Болюх М. А. Економічний аналіз господарської діяльності. - К.: КНЕУ, 1999. - 204 с.
13. Коробов М. Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємств: Навч. посібник. — К.: «Знання» КОО, 2000. — 378 с.
14. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства: Навч. посіб. — К.: Знання, 2004. — 654 с.

15 Інформаційні ресурси

1. Електронна бібліотека університету. [Електронний ресурс]. — Доступ до ресурсу: <http://library.khmnu.edu.ua/>.
2. Інституційний репозитарій ХНУ. [Електронний ресурс]. — Доступ до ресурсу: <http://elar.khmnu.edu.ua/jspui/?locale=uk>.
3. Модульне середовище для навчання. [Електронний ресурс]. — Доступ до ресурсу: <https://msn.khmnu.edu.ua/>.

ТЕОРІЯ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ

Тип (статус) дисципліни	Вибіркова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	-
Кількість призначених кредитів ЄКТС	4,0
Форми здобуття вищої освіти, для яких викладається дисципліна	Денна/заочна

Результати навчання. Після вивчення дисципліни здобувач має: *володіти* професійною термінологією та основними поняттями про способи і методи економічного аналізу; *пояснювати* ключові показники діяльності суб'єкта господарювання, їх взаємозв'язки і взаємозалежності; *проводити* дослідження змін економічних явищ і процесів на багатокритеріальній основі; *формулювати* об'єктивні висновки та пропозиції за результатами проведених досліджень; *виявляти* найменш трудомісткі засоби й методи для вивчення кожної ситуації або проблеми з економіки; *завершувати* аналіз ситуацій розробкою проекту управлінського рішення.

Зміст навчальної дисципліни. Зміст, предмет та задачі економічного аналізу. Основні термінологічні поняття. Види економічного аналізу, його організація та інформаційне забезпечення. Метод економічного аналізу та прийоми обробки економічної інформації. Основні типи факторних детермінованих моделей. Способи елімінування у факторному аналізі. Математичні способи факторного аналізу. Кореляційний аналіз залежності економічних показників. Аналіз резервів підвищення ефективності господарської діяльності. Використання евристичних методів в економічному аналізі.

Запланована навчальна діяльність: лекції – 16 год., практичні заняття – 34 год., самостійна робота – 70 год., разом – 120 год.

Форми (методи) навчання: лекції (з використанням методів проблемного навчання і візуалізації); практичні заняття (бесіда, демонстрування, спостереження, з використанням кейсів, розв'язування задач, презентацій), самостійна робота (індивідуальне домашнє завдання, опрацювання теоретичного матеріалу).

Форми оцінювання результатів навчання: усне та письмове опитування (самостійні роботи), виконання практичних завдань (задач), кейсів, тестування, виконання індивідуального домашнього завдання.

Вид семестрового контролю: залік.

Навчальні ресурси:

1. Кулик А. В. Теорія економічного аналізу: навч. посіб. / А. В. Кулик. — К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2018. - 452с U RL: <https://surl.lu/ieubtl>
2. Гайбура Ю.А. Теорія економічного аналізу : навч.-метод. посіб. / Ю.А. Гайбура. – Кам'янець-Подільський : ЗВО «ПДУ», 2024. – 212 с. URL: <https://surl.li/zjvpko>
3. Ярова В.В. Теорія економічного аналізу: навч. посібник / В.В. Ярова, В.О. Велієва. – Харків. ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. 2021. 115 с.. URL: <https://surl.li/vfyxws>
4. Волкова Н.А. Економічний аналіз: Навч. посібник / Н.А. Волкова, Н.Е. Подвальна, К.Д. Семенова. – Одеса: ППЦ «Белка». 2020. 240 с. URL: <https://surl.li/budvcd>
5. Економічний аналіз: Навч. Посіб./ За ред. Чумаченко М.Г. – К.: КНЕУ, 2003. – 556 с.
6. Економічний аналіз: Практикум/ За ред. Проф.. Є.В. Мниха. — Київ: Центр навчальної літератури, 2005. —432 с.
7. Івахненко В. М., Горбаток М.І. Курс економічного аналізу: Навч. –метод. посіб. для самост.вивч. дисц. — Вид. 3-тє, без змін. - К.: КНЕУ, 2006. — 302 с.
8. Наконечна Г.Ф., Магдійчук П.О. Теорія економічного аналізу: навчальний посібник. – Хмельницький ХДУ, 2004 – 200 с.
9. Модульне середовище. URL: <https://msn.khmnu.edu.ua/>.
10. Електронна бібліотека. URL: <http://library.khmnu.edu.ua/>.

Викладач: канд. екон. наук, доц. Руслан Цебен